

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 898)
landbrugsministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	13. marts 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets notat om forslag til Kommissionens direktiv om ændring af bilagene til Rådets direktiv 86/362/EEC og 90/642/EEC om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for indholdet af pesticidrester i og på korn og på og i visse produkter af vegetabilsk oprindelse, herunder frugt og grøntsager.

LFM 0493

Notat til Folketingets Europaudvalg

om forslag til Kommissionens direktiv om ændring af bilagene til Rådets direktiv 86/362/EEC og 90/642/EEC om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for indholdet af pesticidrester i og på korn og på og i visse produkter af vegetabilsk oprindelse, herunder frugt og grøntsager.

Dokument Sanco/454/01

Forslaget forventes sat til indikativ afstemning i Den Stående Komité for Plantesundhed på mødet den 22.-23. marts 2001.

Forslaget behandles i en III a-procedure. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen direktivet. Er der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der kan vedtage forslaget uændret med

kvalificeret flertal eller ændre det med enstemmighed. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede direktivet.

Forslaget indebærer fastsættelse af maksimalgrænseværdier for restindholdet af pesticidet azoxystrobin i havre, i auberginer, i humle, i friske ærter uden bælg og i tørrede ærter samt for restindholdet af kresoximmethyl i asparges, i jordbær og i andre bær og småfrugter.

En risikovurdering af forslagets grænseværdier, der er foretaget på baggrund af den danske kostmodel og gennemført efter de retningslinier, der anbefales af WHO, viser, at der ikke er sundhedsmæssige problemer med forslaget.

En vedtagelse af forslaget vurderes at give et beskyttelsesniveau, der fortsat vil ligge med betydelig margen til rammerne for det sundhedsmæssigt acceptable, selv om restindholdet fra de nye anvendelser skønnes at kunne give en mindre forøgelse af indtaget af de to stoffer.

Regeringen agter på denne baggrund at stemme for forslaget med de eventuelle sundhedsmæssigt acceptable ændringer, som måtte følge af de afsluttende forhandlinger i Den Stående Komité for Plantesundhed.

Aktuelt notat til Folketingets Europaudvalg

om forslag til Kommissionens direktiv om ændring af bilagene til Rådets direktiv 86/362/EEC og 90/642/EEC om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for indholdet af pesticidrester i og på korn og på og i visse produkter af vegetabilsk oprindelse, herunder frugt og grøntsager.

Dokument Sanco/454/01

Resumé

I forbindelse med gennemførelsen af EU{{PU2}}s pesticidprogram fastsættes løbende maksimalgrænseværdier for pesticidrester i konkrete produkter. Grænseværdierne fastsættes på baggrund af dels en vurdering af det sundhedsmæssigt acceptable og dels en vurdering af den mængde pesticid, der er nødvendig for at opnå den ønskede virkning. Den mest begrænsende af to faktorer bestemmer grænseværdien.

Der fastsættes således maksimalgrænseværdier for restindholdet af azoxystrobin i havre, i auberginer, i humle, i friske ærter uden bælg og i tørrede ærter samt af kresoximmethyl i asparges, i jordbær og i andre bær og småfrugter.

En vedtagelse af forslaget vurderes at give et beskyttelsesniveau, der fortsat vil ligge med betydelig margen til rammerne for det sundhedsmæssigt acceptable, selv om restindholdet fra de nye anvendelser skønnes at kunne give en mindre forøgelse af indtaget af de to stoffer.

Baggrund

Kommissionen har ved SANCO/454/01 af 26. januar 2001 fremsendt forslag til fastsættelse af midlertidige EU-maksimalgrænseværdier for pesticidresterne azoxystrobin og kresoxim-methyl.

Forslaget er fremsat med hjemmel i:

- Artikel 10 i Rådets direktiv 86/362/EØF om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for indholdet af pesticidrester i og på korn,
- artikel 7 i Rådets direktiv 90/642/EØF om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester på og i visse produkter af vegetabilsk oprindelse, herunder frugt og grøntsager samt
- artikel 4(1)f i Rådets direktiv 91/414/EØF om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler

Forslaget om midlertidige grænseværdier behandles i en III a-procedure i Den Stående Komité for Plantesundhed. Hvis der er kvalificeret flertal, udsteder Kommissionen direktivet. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der kan vedtage forslaget uændret med kvalificeret flertal eller ændre det med enstemmighed. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede direktivet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen oplyser, at harmoniserede grænseværdier for indhold af pesticidrester i fødevarer fastsættes af hensyn til samhandlen i Fællesskabet. Forsigtighedsprincippet må bringes i anvendelse ved fastsættelse af grænseværdier for restindhold, når der ikke findes godkendte anvendelser af pesticiderne i marken.

Formål og indhold

Forslaget er en del af EU{{PU2}}s pesticidprogram, der om nogle år skal munde ud i en fuldstændig regulering af samtlige pesticider i Fællesskabet.

EU{{PU2}}s pesticidprogram indebærer, at alle pesticider med tiden vil blive sundheds- og miljømæssigt vurderet efter kriterier fastlagt i direktiv 91/414 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler, ligesom der i alle medlemslande vil gælde fælles grænseværdier for restindholdet af hvert enkelt pesticid i fødevarerne. Der skal udarbejdes en positivliste over de aktivstoffer, der må indgå i plantebeskyttelsesmidler. N&a arbejdet med den sundheds- og miljømæssige vurdering af pesticiderne er afsluttet, må medlemslandene kun tillade anvendelse af aktivstoffer på positivlisten. Miljøstyrelsen repræsenterer Danmark i disse forhandlinger om optagelse af aktivstoffer på positivlisten.

Medlemslandene kan på baggrund af positivlisten over aktivstofferne tillade national anvendelse af pesticider med indhold af aktivstofferne til navngivne produkter inden for kategorierne frugt og grønt, korn og kornprodukter samt animalske produkter. Når medlemsstaterne godkender nye anvendelser af midlerne, skal de nationale midlertidige maksimalgrænseværdier notificeres til Kommissionen. Kommissionen fremsætter efterfølgende forslag til deres optagelse i bilagene til følgende direktiver:

- Rådets direktiv 90/642 {{SPA}} vegetabilske produkter, herunder frugt og grøntsager
- Rådets direktiv 86/362 {{SPA}} korn og kornprodukter
- Rådets direktiv 86/363 {{SPA}} animalske produkter (restindhold fra fodermidler)

De to aktivstoffer, azoxystrobin og kresoximmethyl, er som konsekvens af tidligere fællesskabsbeslutninger optaget på positivlisten. Der er endvidere tidligere fastsat harmoniserede maksimalgrænseværdier for restindhold af disse to stoffer i visse navngivne produkter. Man har eksempelvis tidligere fastsat grænseværdier for indholdet af azoxystrobin i bananer, tomater og græskar.

I det nærværende direktivforslag lægges op til en harmonisering af en række nationale midlertidige maksimalgrænseværdier i yderligere fem navngivne produkter, for azoxystrobin og fire navngivne produkter for kresoximmethyl. Harmoniseringen sker på baggrund af nationale grænseværdier, som er notificeret til Kommissionen af medlemsstaterne i forbindelse med nationale godkendelser. Medlemslandenes nationale tilladelser til anvendelse af aktivstofferne azoxystrobin og kresoximmethyl er givet i henhold til de fælles krav i direktiv 91/414.

Forslaget fastsætter således nye midlertidige grænseværdier for restindhold af azoxystrobin og kresoximmethyl i korn, frugt og grønt.

- Der fastsættes i forbindelse med nye anvendelser, midlertidige fælles maksimalgrænseværdier for restindholdet af azoxystrobin i havre, i auberginer, i humle, i friske ærter uden bælg og i tørrede ærter.
- Der fastsættes i forbindelse med nye anvendelser, midlertidige fælles grænseværdier for restindholdet af kresoximmethyl i asparges, i jordbær og i andre bær og småfrugter.

For begge stoffernes vedkommende gælder, at grænseværdierne følger af en anvendelse af stoffet i henhold til god landbrugsmæssig praksis (GAP) og den sundhedsmæssige vurdering, som er udtrykt i det acceptable daglige indtag (ADI). Se nedenfor for mere om GAP og ADI.

Kommissionen vurderer, at de foreslåede grænseværdier for det maksimale restindhold er sundhedsmæssigt acceptable. EU's sundhedsmæssige vurdering følger de retningslinier, som er fastlagt af Verdenssundhedsorganisationen WHO.

Forslaget kodificerer tillige tidligere fastsatte maksimalgrænseværdier for anvendelse af azoxystrobin og kresoximmethyl i andre produkter.

For at beskytte forbrugerne mod restindhold fra anvendelser, der ikke er godkendt af myndighederne i EU, er der for de resterende produktgrupper fastsat en midlertidig maksimalgrænseværdi for restindholdet svarende til det laveste målbare niveau for en given analysemetode (LOD- lower limit of analytical determination).

Der vil således for restindholdet af aktivstofferne i de ovenfor navngivne produkter være tale om en forhøjelse af grænseværdien fra LOD til en grænseværdi baseret dels på den sundhedsmæssige vurdering implicit i fastlæggelsen af det acceptable daglige indtag (ADI) og dels på vurderingen af den mængde pesticid, der er nødvendig for at opnå den ønskede virkning implicit i fastlæggelsen af "Good Agricultural Practice" (GAP).

De midlertidige maksimalgrænseværdier i forslaget vil blive permanente efter en periode, der skønnes tilstrækkelig til at godkende nye anvendelser, som medlemslandene i overensstemmelse med direktiv 91/414/EØF kan notificere til Kommissionen. Danmark forventer således inden for kort tid og på baggrund af en ansøgning fra erhvervet at notificere en anvendelse af kresoximmethyl på jordbær på basis af det behov, der følger af en dansk GAP. Dette vil føre til en ny harmoniseringsrunde med en højere maksimalgrænseværdi på jordbær til følge.

Generel teknisk orientering

Det kan til orientering oplyses, at EU's optagelse af et pesticid på bilag I til direktiv 91/414 indebærer en streng vurdering af stoffet i forhold til menneskers og dyrs sundhed. Den sundhedsmæssige vurdering fører til fastlæggelsen af stoffets faregrænse NOAEL (No Adverse Effect Level). Dette niveau udtrykker det højeste indhold af pesticid, der netop ikke har skadelig effekt på sundheden.

Ud fra NOAEL fastsætter man et acceptabelt dagligt indtag for stoffet, ADI. ADI er den mængde af stoffet, som et menneske kan spise hver dag uden sundhedsmæssige betænkeligheder. Da man ønsker en stor sikkerhedsfaktor, bliver ADI en typisk sat til at være en 100-del af faregrænsen. Faktoren afhænger af, hvor godt den sundhedsmæssige vurdering er dokumenteret i forhold til menneskelig påvirkning.

Fødevaredirektoratets undersøgelser viser, at befolkningens faktiske indtag af pesticider er væsentligt lavere end modelberegningernes overslag. Der gælder generelt, at det reelle restindhold af pesticider i færdige fødevarer ligger betydeligt under de fastsatte grænseværdier.

En grænseværdi for restindhold af pesticid vil kun blive godkendt, hvis den fører til et indtag af pesticidet, som ligger under det acceptable daglige indtag.

Det kan til orientering oplyses, at GAP (Good Agricultural Practice) er et internationalt anerkendt princip for landbrugsproduktion, hvorefter man kun må anvende netop den mængde pesticid, der er nødvendig for at opnå den ønskede virkning i produktionen. Da landbrugsproduktion i høj grad er afhængig af klimatiske forhold og forekomsten af diverse plantesygdomme, vil den mængde pesticid, der er nødvendig for at opnå den ønskede virkning i produktionen, variere naturligt mellem EU's medlemslande.

GAP fastsættes i Danmark af Miljøstyrelsen ud fra en vurdering af mængden af pesticid, som er nødvendig for at opnå det ønskede formål (bekæmpelse af plantesygdomme og lignende), anvendeshyppighed og sprøjtefrist før høst. For nogle kombinationer af pesticider og produkter har Danmark en GAP, der ligger højt sammenlignet med andre EU-lande, for andre kombinationer har Danmark en lav GAP.

EU's fastlagte procedure for harmonisering af grænseværdier for restindhold af pesticider tager hensyn til det land, som har den højeste GAP og dermed det højeste restindhold af et givent pesticid. Det er således de højeste værdier af restindhold af pesticider, som bliver ophøjet til harmoniseret EU-maksimalgrænseværdier. Det er selvfølgelig under betingelse af, at stoffet opfylder de fastlagte miljø- og smæssige kriterier for godkendelse af pesticider, og at restindhold, som følger af en anvendelse i henhold til højeste GAP, ikke fører til en overskridelse af det acceptable daglige indtag for det pågældende pesticid. Fastsættelsen af GAP har således som formål om muligt at begrænse anvendelsen yderligere i forhold til den sundhedsmæssige vurdering implicit i ADI'en.

Det bemærkes, at dansk landbrug skal følge den nationalt fastsatte GAP i anvendelse af pesticider, uanset at EU's grænseværdier for restindhold af pesticider i de færdige produkter måtte give mulighed for en større anvendelse af pesticider i produktionen.

Endelig kan det til orientering oplyses, at pesticider kun må indgå i landbrugsproduktionen, hvis deres specifikke anvendelse er godkendt. Godkendelse til anvendelse på en afgrøde medfører således ikke ret til anvendelse på andre afgrøder. For de anvendelser, som et pesticid er forbudt til eller endnu ikke godkendt til, bliver maksimalgrænseværdien for restindhold af det pågældende pesticid sat til LOD (lower limit of analytical determination). LOD er udtryk for det lavest målbare niveau med en given analysemetode. Grænseværdien bliver ikke sat til et absolut nul, da dette i en analytisk og kontrolmæssig sammenhæng ikke giver mening, hvis målemetoden ikke kan påvise helt ned til det absolutte nul.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

Der er i pesticidbekendtgørelsen fastsat EU maksimalgrænseværdier for stoffet azoxystrobin og et direktiv med EU maksimalgrænseværdier for kresoximmethyl er under implementering i en ny bekendtgørelse.

Konsekvenser

Vedtages forslaget, kan det implementeres ved ændring af pesticidbekendtgørelsen. Forslaget har ingen statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

En vedtagelse af forslaget vurderes at give et beskyttelsesniveau, der fortsat vil ligge med betydelig margen til rammerne for det sundhedsmæssigt acceptable, selv om restindholdet fra de nye anvendelser skønnes at kunne give en mindre forøgelse af indtaget af de to stoffer.

Høring

Forslaget har været i høring i en række organisationer i henhold til fødevarerlovens §6.

SID har i den forbindelse givet udtryk for, at der ikke må findes pesticidrester i nogle fødevarer eller foderstoffer. SID finder derfor, at der bør arbejdes for, at der ikke forefindes pesticidrester i fødevarer eller foderstoffer. Hvis dette ikke er muligt, bør restindholdet være så lavt som muligt.

Forslaget har endvidere været i høring i Det Rådgivende Fødevarerudvalg og §2-udvalget (landbrug).

Økonomaforeningen opfordrer ministeriet til at arbejde for, at forbrugerne får pesticidfri fødevarer. SID gentager, at man ikke ønsker pesticidrester i fødevarerne. De Samvirkende Købmænd bifalder

harmoniseringsbestræbelserne i EUs pesitcidprogram og har ingen bemærkninger til de konkret foreslåede grænseværdier for azoxystrobin og kresoximmethyl.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Grundnotat er fremsendt den 7. marts 2001.